

Sote-kuntayhtymien ja sairaanhoidopiirien kuntayhtymien omistajaohjaus

Case Pirkanmaa ja Tampereen kaupunki

Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala
Tampereen kaupunki

Tampereen kaupungin konsernirakenne, tilinpäätös 2019

76 yhteisöä, joista tilinpäätökseen
yhdisteltiin 68 yhteisöä

• Tytäryhtiöt	50
• Osakkuusyhteisöt	11
• Säätiöt	4
• Kuntayhtymät	3

Omistajaohjaus kaupungin
hallintosäännön mukaan

Tytäryhtiöt, osakkuusyhteisöt ja säätiöt
→ Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Kuntayhtymät → Kaupunginhallitus

Kuntayhtymät

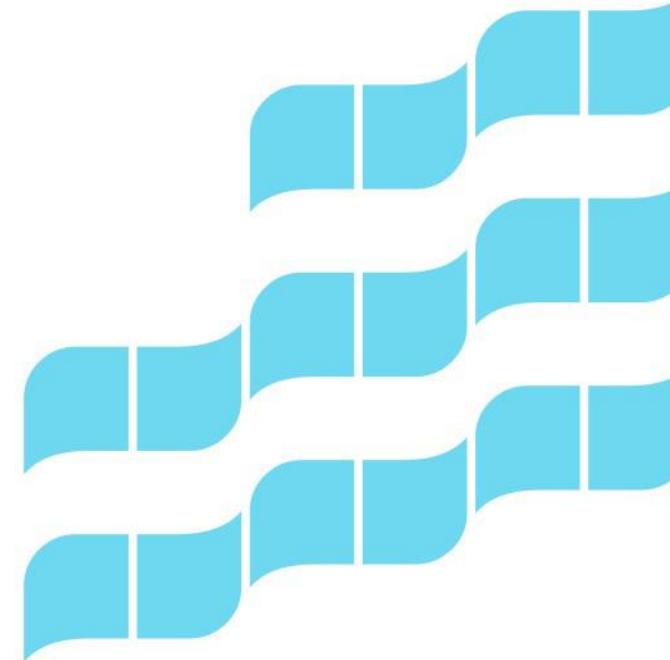
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, omistusosuus 62,45 %
- Pirkanmaan liitto, omistusosuus 45,38 %
- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, omistusosuus 38,18 %, osuus laskutuksesta 44,8 %

Omistajaohjauksen käytäntöjä ^{1/3}

Pirkanmaan liitto

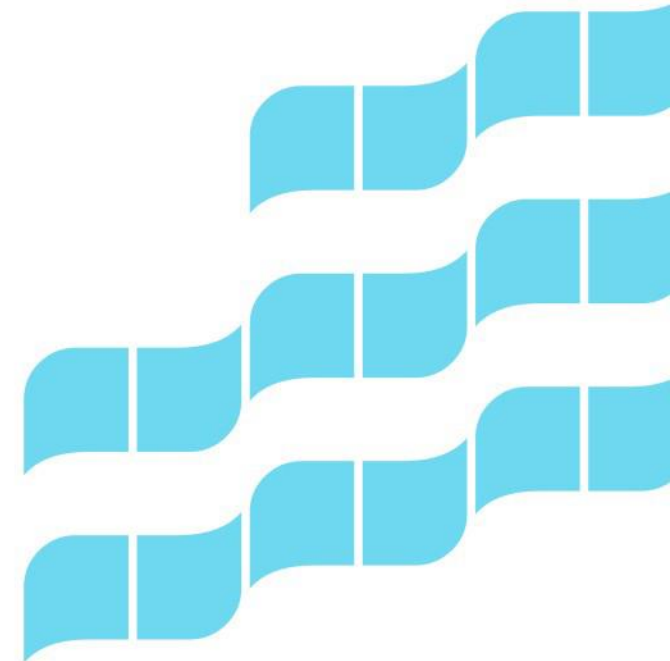
- Pirkanmaan kuntajohtajakokous
- tapaamiset hallituksen jäsenten kanssa
- hallituksen esityslistan kommentointi, kaupungin näkökulman viestittäminen käsittelyssä oleviin asioihin (vastuuhenkilönä strategiajohtaja/yhteysjohtaja)

Omistajaohjauksen käytäntöjä ^{2/3}

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä

- kaupunkiseudun kuntajohtajakokous
- seututyöryhmät
- hallituksen esityslistan kommentointi, kaupungin näkökulman viestittäminen ja hallitusjäsenten taustoitus käsittelyssä oleviin asioihin (strategiajohtaja)

Omistajaohjauksen käytäntöjä ^{3/3}

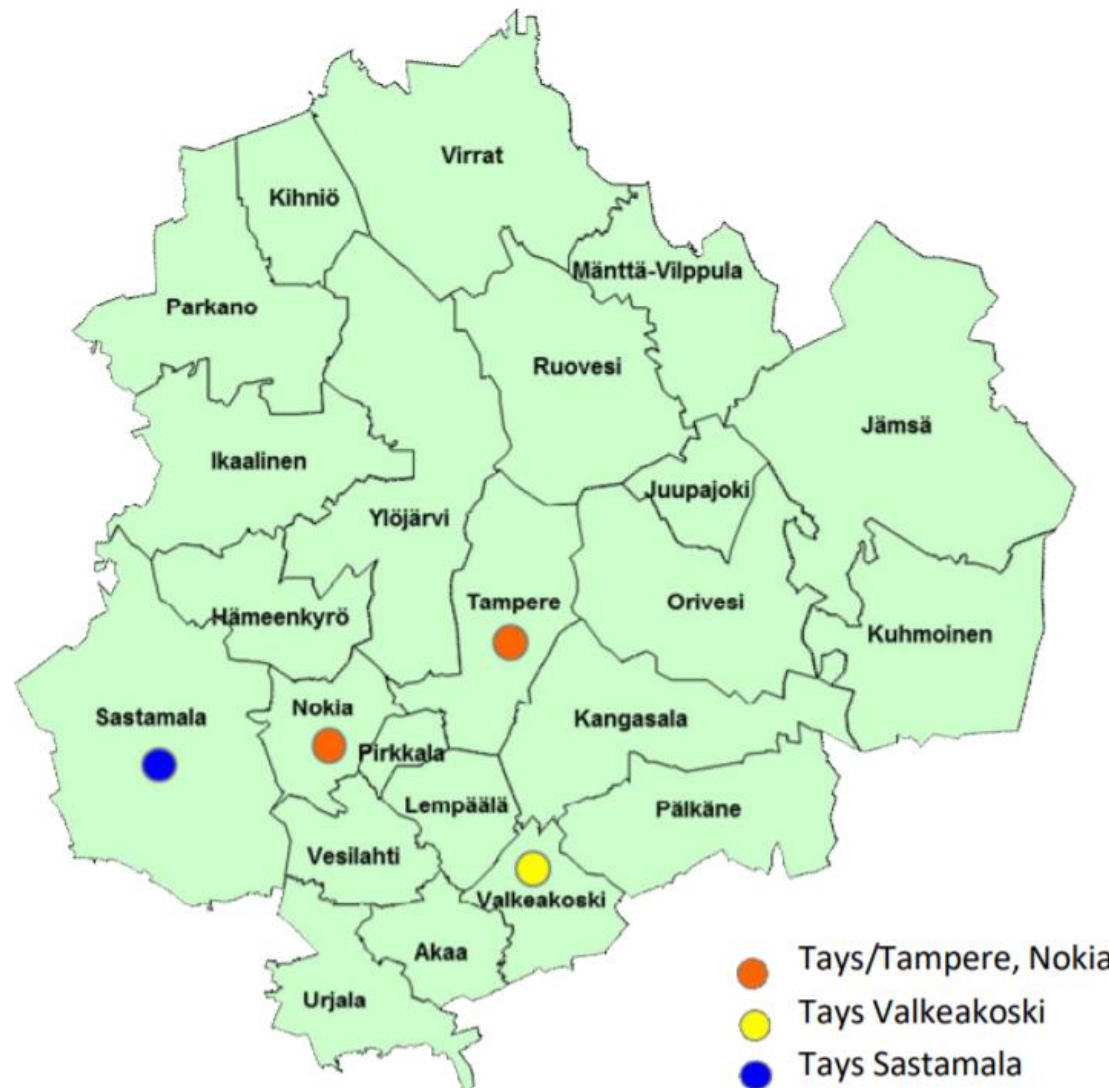
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri PSHP

- säännölliset yhteistyöneuvottelut sairaanhoitopiirin johdon kanssa
- sairaanhoitopiirin kuntajohtajakokous
- kaupungin viranhaltijoiden ja sairaanhoitopiirin luottamushenkilöiden tapaamiset ja keskustelutilaisuudet
- hallituksen ja valtuuston esityslistakomentointi, kaupungin näkökulman viestittäminen käsittelyssä oleviin asioihin (yhteysjohtaja)
- tarvittaessa kaupunginhallituksen ohje kaupungin edustajille PSHP:n toimielimissä

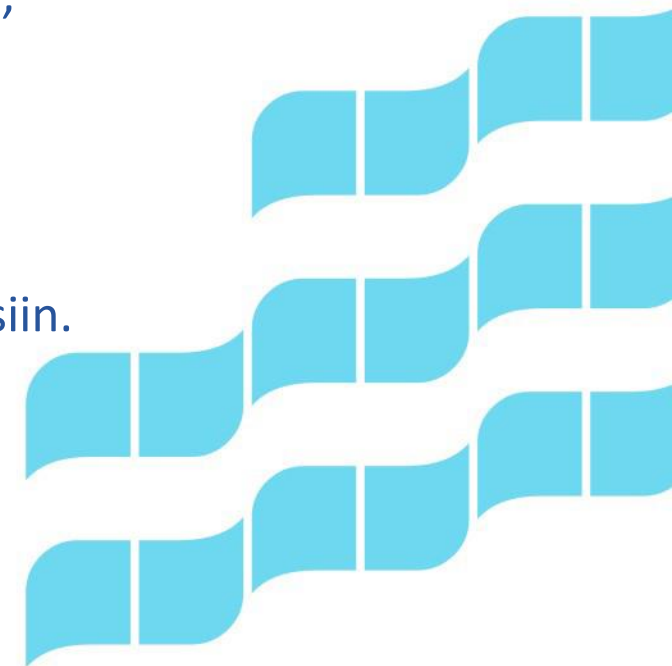
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

	Asukasluku 31.12.2019
Akaa	16 475
Hämeenkyrö	10 404
Ikaalinen	6 942
Juupajoki	1 844
Jämsä	20 182
Kangasala	31 868
Kihniö	1 865
Kuhmoinen	2 206
Lempäälä	23 523
Mänttä-Vilppula	9 855
Nokia	33 929
Orivesi	9 158
Parkano	6 404
Pirkkala	19 623
Pälkäne	6 435
Ruovesi	4 283
Sastamala	24 277
Tampere	238 140
Ujala	4 688
Valkeakoski	20 972
Vesilahti	4 355
Virrat	6 544
Ylöjärvi	33 254
Yhteensä	537 226

Havaintoja omistajaohjauksen haasteista Pirkanmaalla

- Pirkanmaan sairaanhoitopiriin perussopimus vastaa huonosti Tampereen kaupungin omistajaohjauksen tavoitteisiin. Esimerkiksi äänimäärä on leikattu valtuustossa viidennekseen.
- Aina ei ole selvää, ketä kuntayhtymän hallituksissa ja valtuustoissa istuvat luottamushenkilöt ensisijaisesti edustavat: omaa kuntaansa, kuntayhtymää, puoluettaan vai jotain muuta tahoa?
- Päätöksenteossa on vuosittain tilanteita, joissa keskuskaupunkia halutaan yksiselitteisesti ”näpäyttää.”
- Päätöksiä tehdään liian usein irrallisina suhteessa omistajien mahdollisuuksiin.
- Kuntayhtymän tytäryhtiöiden omistajaohjaus?

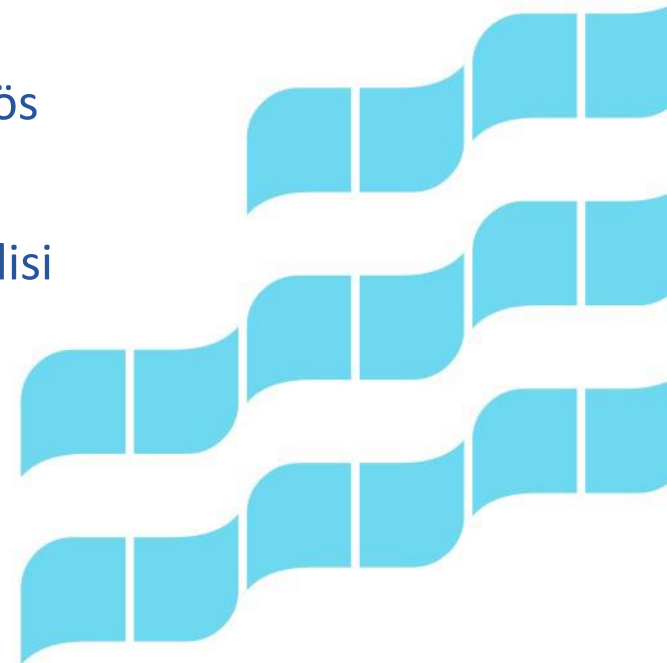
Case: Perussopimuksen uudistaminen

- Tavoitteena oli, että uudistuksen myötä:
 - laskutusmallista olisi tullut ennakoitavampi
 - kuntajohtajien rooli toiminnan strategisessa ohjauksessa olisi systematisoitu
 - äänimäärän valtuustossa olisi jakautunut oikeudenmukaisesti
- Kuukausien neuvottelut raukesivat keväällä käytännössä siitä syystä, että vallitseva tilanne vahvoine äänileikkureineen on nykyisille vallanpitäjille näennäisen edullinen.

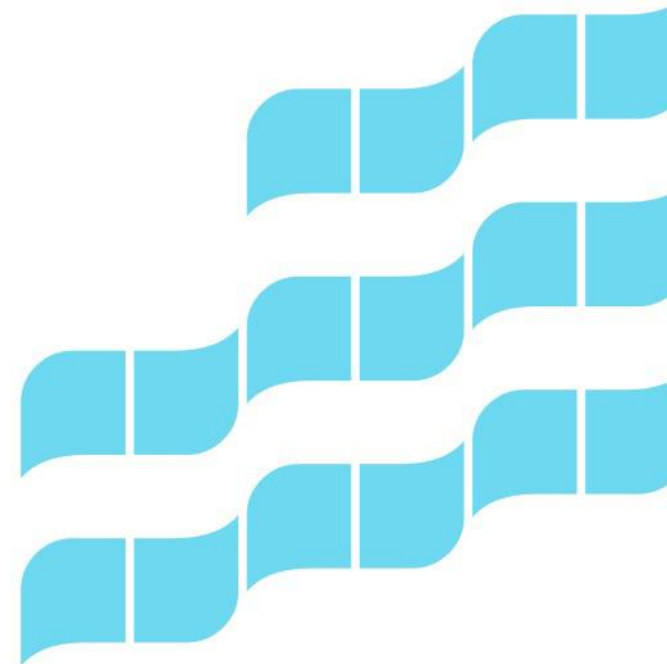
Onnistumisen edellytykset

- Omistajan näkökulmasta keskeisintä on, että kuntayhtymä on sitoutunut tehtäviensä toteuttamisen ohessa sille vahvistettuun budjettiin.
- Alueen kuntajohtajien ja kuntayhtymän johtajan yhteispelin merkitys on kaikki kaikessa.
- Kuntayhtymän raportoinnin, taloudenhoidon ja päätöksenteon on oltava kaikilta osin läpinäkyvää.
- Syy-seuraus-suhteet on kyettävä ymmärtämään puolin ja toisin (koskee myös omistajien välistä yhteisymmärrystä).
- Pikavoittojen tavoittelun sijaan myös kuntien yhteisen omistajapolitiikan tulisi pohjautua pidemmän aikavälin suunnitelmallisuuteen.

Optimimaailmassa...

- Kuntien ja sairaanhoitopiirin vuorovaikutusfoorumeissa kyettäisiin sopimaan toiminnan isot linjat ja sovittuun pystyttäisiin myös luottamaan. Toiminta perustuisi aitoon kehittämiskumppanuuteen.
- Kuntayhtymän hallituksessa olisi kollektiivina sellaista osaamista, mitä toiminnan johtaminen edellyttää.
- Ylin päätöksentekoeelin olisi yhtymäkokous, jossa äänimäärä perustuisi peruspääoman mukaisiin suhteisiin.

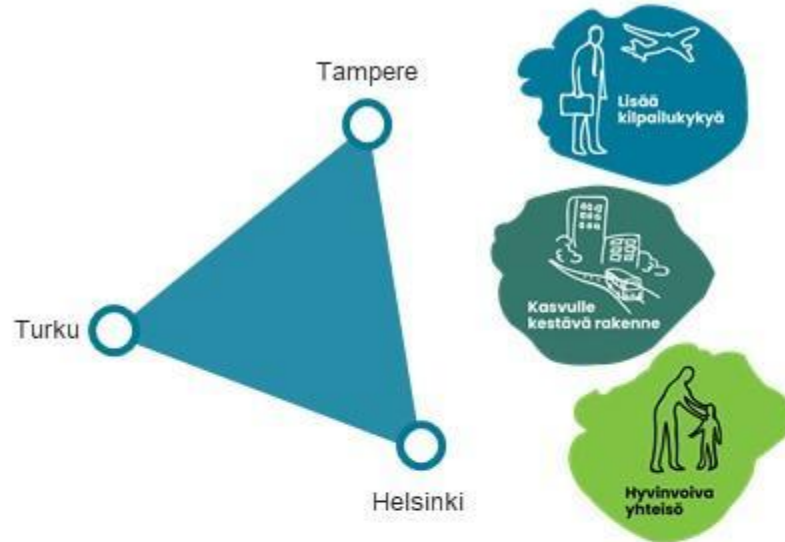

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyö

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

397 000

Tampere	240 000
Kangasala	32 000
Lempäälä	24 000
Nokia	35 000
Orivesi	9 000
Pirkkala	20 000
Vesilahti	4 000
Ylöjärvi	33 000

Päivi Nurminen seutujohtaja	Tapani Touru liikennejärjestelmä- pääliikö
Juhani Pohjonen seutusihteeri	Jussi Välimäki paikkatietoasiantuntija
seutuassistentti	Hanke- ja projektityöntekijät
Satu Kankkonen kehittämispääliikö	MAL-verkosto
Kaisu Kuusela seutusunnittelupääliikö	Tero Piippo projektipääliikö
Antti Lippo kehittämispääliikö	Kati-Jasmin Kosonen erikoissuunnittelija

PERUSTAMIS- SOPIMUS 2005	SEUTUSTRATEGIA 2016 2005	PARAS-KAUPUNKI- SEUTUSUUNNITELMA 2007	RAKENNE- SUUNNITELMA 2030 2010	MAL- AIESOPIMUS 1 2011	SEUTUSTRATEGIA 2020 2011	MAL- AIESOPIMUS 2 2013	RAKENNE- SUUNNITELMA 2040 2015	MAL- SOPIMUS3 2016	SEUTUSTRATEGIA 2040 2017	MAL- SOPIMUS4 2020
--------------------------------	--------------------------------	---	--------------------------------------	------------------------------	--------------------------------	------------------------------	--------------------------------------	--------------------------	--------------------------------	--------------------------

Yhdyskunta-
rakenne

Asunto-
politiikka

Joukkoliikenne

Kävely ja
pyöräily

Ilmasto-
työ

Infra-
yhteistyö

Varhaiskasvatus
ja opetus

Hyte

Viherverkko

Sosiaalinen asuntotuotanto

Liikennejärjestelmä

Väylät ja palvelut

Ilmastostrategia

Satamat

Tredu

Arkielikkuminen

Rajaton seutu

Monimuotoinen asuminen

Raitiotie

Liikkumisen ohjaus

Hillineutraali
Tampereenseutu 2030,
tiekartat

Terveet tilat

Lukioyhteistyö

Hyvinvointiympäristö

Asemanseudut

Lähijuna

Katujen kunnossapito

Varhaiskasvatus

Keskustojen kehittäminen

Nysse

Perusopetus

Seutuvertailut

Muu yhteistyö

Edunvalvonta

Tulevaisuuden ennakointi

Paikka- ja seututieto

Seudullinen tietohallinto